

Rolf Leppänen

Gustaf Mannerheim
Xinjiangissa
1906 – 1907

UIGUURIKYSYMYKSEN HISTORIA

Gustaf Mannerheim
Xinjiangissa 1906 – 1907

© 2022 Leppänen, Rolf

ja Vaasan suomalaisten Käsityömestareiden Perinneyhdistys Ahertajat ry

Kirjan valokuvat: Museoviraston kuva-arkisto:

Suomalais-Ugrilaisen Seuran kokoelma

Taitto ja kansi: Books on Demand

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-1548-2

Gustaf Mannerheim

Xinjiangissa 1906–1907

Uiguurikysymyksen Historia

Lämmin kiitos kaikille niille, jotka ovat omasta mielestään kiitoksen
ansainneet – nyt tai tulevaisuudessa.

R.L.

Sisällys

Osa 1: Johdanto	9
Kiina – yleiskatsaus	13
Sinkiang 1900-luvun alun Tietosanakirjassa	24
Tutkimusmatkan poliittinen tausta.....	27
Venäjän Kaukoidän politiikan pohjakosketus	31
Venäjän huoli Kiinasta kasvaa.....	33
Matkan tarkoitus.....	34
Mannerheim – sotilastiedustelija ja tutkimusmatkailija.....	37
Kai Donnerin arvio Mannerheimin tutkimusmatkasta	41
Päiväkirja-aineiston tekninen arvio	45
Tapaus Paul Pelliot	47
Muita Sinkiangin matkalaisia	50
G. J. Ramstedtin Itä-Turkestanin matka v.1905	52
Keski-Aasia ja Islam: Historiaa ja nykypäivää.....	56
Kiinan muslimiväestön historiaa.....	59
 Osa 2: Carl Gustaf Mannerheim:	65
Matka Aasian Halki	65
Venäjän ja Kiinan rajalla 23.–24. elokuuta 1906	71
Kaksi Turkestantia	73
Elokuun 30. – lokakuun 8. 1906	75
Kaksi poliittista asiamiestä.....	80

Lokakuun 15. – 20. marraskuuta 1906.....	87
Marraskuun 30. päivänä 1906.....	94
Joulukuun 31. 1906 – 27. tammikuun 27. 1907.....	103
Sven Hedin – Keski-Aasian tutkimuksen uranuurtaja (1865 – 1952) .	112
Aurel Stein (1862 – 1943) – tutkimusmatkailija ja aarteetsijä	114
Osa 3: Jälkiviisautta	145
Mannerheim Xinjiangissa (Sinkiangissa)	145
Oman aikamme Xinjiang ja uiguurikysymys	151
Liiteosa	164
a. Kiina – laaja yleiskatsaus.....	164
b. Qing-dynastian poliittinen järjestelmä.....	178
c. Xinjiang/Sinkiang	183
d. Mannerheimin Aasian matkan maantieteelliset etapit	186
e. Mannerheimin tapaamat kansat ja heimot 1906 – 1908.....	194
f. Xinjiangin (Sinkiangin) etniset ryhmät 2000 – luvulla	205
g. Kiinan armeijan aseistus	208
h. Muuta	211
Valokuvien tiedot.....	218
Tärkeimmät lähteet.....	220

Osa 1: Johdanto

Carl Gustaf Emil Mannerheim (4. kesäkuuta 1867 Askainen – 27. tammikuuta 1951 Lausanne, Sveitsi) oli itsenäisen Suomen toinen valtionhoitaja (1918–1919), kuudes presidentti (1944–1946) ja Suomen marsalkka. Mannerheim-suku (alkuaan Marhein) on ruotsalais-suomalainen aatelisuku, joka on alun perin kotoisin Saksasta.

Gustaf Mannerheimista on aikojen saatossa kirjoitettu monia elämänkertoja ja joitain erikoisteoksia. Niiden esittely tai arviointi ei kuulu tämän kirjan tehtäviin, vaikka näiltäkin sivuilta löytyy viitteitä monista ansiokkaista Mannerheim-kirjoista lyhyinä lainauksina.

Tässä kirjassa keskitytään Gustaf Mannerheimin Aasian matkan (1906 – 1908) Xinjiangin eli Sinkiangin osuuden peiterooliin tutkimusmatkailija Mannerheimin matkapäiväkirjojen avulla, jotka julkaistiin vuonna 1940 kahtena sidoksena. Päiväkirjoista valitaan ne osuudet, joita voidaan laajasti ottaen pitää ”poliittisina” joko poliittisen hallinnon, talouden, sotavoimien, yhteiskuntaluokkien, erityisesti vähemmistöjen tai muiden vastaavien seikkojen nojalla. Aineistosta tehty yleisarvio tukee oletusta, että meidän aikamme politiikalla on itse asiassa vankat historialliset juuret, jotka voivat osittain selittää Xinjiangin kehitystä. Meidän aikamme politiikan toimeenpano on sitten eri asia.

Tällä tehtävän rajauksella on samalla henkilökohtainen tausta, joka voidaan tässä kertoa. Isoisäni, tehtailija Oskar Johannes Leppänen oli aktivisti ja kutsuntalakkolainen Venäjän ensimmäisen sortokauden aikana 1899–1905. Jouduttuaan santarmien etsintäkuuluttamaksi, hän pakeni maasta Tornion kautta Ruotsiin ja sieltä edelleen Yhdysvaltoihin, Chicagoon, jossa hän työskenteli ja samalla tutustui amerikkalaiseen tuotanto- ja

valmistusteknologiaan. Olojen rauhoituttua, Suomen maksaessa ns. sotilasmiljoonat Venäjän keisarikunnalle, isoisä palasi kotimaahan ja jatkoi yritystoimintaansa. Aktivistina, yrittäjänä ja ihmisenä hän oli rohkea, päättäväinen ja tarmokas.

Gustaf Mannerheimin ”Matka Aasian Halki – Päiväkirja Matkalta Kaspianmeri – Peking”, Oy Suomen Kirja, julkaistiin Helsingissä 1940 hyvin pienenä painoksena (500kpl). Isoisäni hankki teoksen (I ja II) nahkaan sidottuna juhlapainoksena. Kirjat jäivät aikanaan minulle perinnöksi ja olen lukenut niitä vuosien varrella moneen kertaan. Ajatus kirjoittaa ja julkaista jotain tämän teoksen tiimoilta syntyi kuin itsestään. Kun olen aina ollut kiinnostunut tutkimusmatkailijoista ja heidän retkistään, haluan tarkastella myös Mannerheimin päiväkirjoja tutkimusmatkailijan näkökulmasta, ”maat ja kansat” -teemalla, jolloin esimerkiksi arkeologiset löydöt tai kielitiede jäävät tarkastelusta pois.

Mannerheimin matkan alkuosa, aina Kiinan rajalle, tehtiin sellaisten alueiden kautta, jotka ovat 1900-luvun alun jälkeen kokeneet monia, merkittäviä muutoksia sekä rajojen, väestön että hallinnon osalta. Xinjiang tai Sinkiang, kuten aluetta 1900-luvun alussa kutsuttiin, on edelleen yhtenäinen kokonaisuus, joka on useastakin syystä kasvavan kansainvälisen kiinnostuksen kohteena. Päätös rajata kirjani sekä ajallisesti että maantieteellisesti Sinkiangiin/Xinjiangiin on luontevaa. Olihan alue myös Mannerheimin tiedustelumatkan varsinainen kohde.

Mannerheimin käyttämä nimien kirjoitusasu on säilytetty lainauksissa ”Matka Aasian Halki” -kirjan muodossa, sulkuihin on lisätty nimen uudempi versio englanniksi, koska tällä kielellä löytyy eniten tietoa eri hakemistoista. Vuoden 1940 kirjojen suomenkielisen version erityisen epäselviä nimiä on myös muutettu suoraan englanninkielisiksi. Mannerheim kirjoitti päiväkirjat ruotsiksi ja 1940 julkaistun laitoksen suomennoksen teki Emerik Olsoni. Tekstissä on paljon vanhentuneita sanamuotoja, jopa kirjoitusvirheitä. Pääosin teksti on alkuperäisessä muodossa, mutta joitain sanoja on ”uudistettu” ja joitain virheitä on korjattu, koska ”virheet” yms. häiritsevät lukijaa ja vievät päähuomion itse asiasta.

Monet 1900-luvun alun kansat ja heimot ovat tavalliselle lukijalle tuntemattomia – onhan Keski-Aasian tuntemus yleensäkin heikkoa. Suomen

entinen Pekingin suurlähettiläs Arto Mansala kirjoitti ”Asemapaikkana Peking” -kirjassaan (2020): ”Kiina ei ole enää vuosiin ollut etäinen eksoottinen maa, jossa ”kuukin on kummempi”. Silti Pekingistä lähtiessäni minulla oli tunne, että kielitaidottomana, heikosti Kiinan tuhansia vuosia vanhaa historiaa ja kulttuuria tuntevana sekä vain joissain Kiinan lukuisista provinseista käyneenä kokemukseni keskustan valtakunnasta jäi pakosta raapaisuksi pintaan”.

Mannerheim ainutlaatuinen päiväkirja-aineisto sopii mielestäni esitellä meidän aikamme kiireiselle lukijalle lyhennettynä, selityksin ja kommentein varustetussa muodossa. Tästä syystä olen liittännyt vanhaa aineistoa sekä Kiinasta että erilaisista järjestelmistä ja asioista. Etsiessäni Keski-Aasian ”tuntemattomien” kansojen lyhyttä kuvausta sain Suomalais-Ugrilaisen Seuran kautta yhteyden alan etevään asiantuntijaan Helsingin yliopiston tutkijaan Harry Haléniin, joka toimitti tarvittavat kuvaukset käyttööni.

Voidaan tietysti kysyä: miksi kirjoittaa kirja aineistosta, joka on aikaisemmin julkaistu useina, laadultaan huippuluokkaa olevina painoksina. Omasta motiivistani olen jo kertonut. Toisaalta jokainen taulu näyttää hyvinkin erilaiselta uusissa kehyksissä. Jokainen tekstikin voi saada uuden elämän erilaisesta ryhmittelystä ja uusista viitekehyksistä. Tämä on ainakin vilpiton tavoitteeni. Kun oman aikamme tapahtumat etenevät kiihtyvällä vauhdilla, on mikä tahansa painotuote ilmestyessään uutisarvonsa puolesta yhtä vanha kuin eilinen sanomalehti. Tällöin kirjan tai muun painojulkaisun merkitys on historian kehityskulun ja ilmiöiden juurisyiden selvittäminen – onhan monien tapahtumien tai ilmiöiden alkuperäinen lähtötilanne jäänyt historian hämärään. Tällainen on esimerkiksi ”uiguurikysymys”, jonka olen nostanut oman työni teemaksi ja jonka selvittämiseen Mannerheimin ainutlaatuisen päiväkirja-aineisto tarjoaa erinomaiset lähtökohdat.

Perimä, kasvatus, varhaisiän ihmissuhteet, ympäristötekijät ja kokemukset vaikuttavat persoonallisuuden kehittymiseen kohti aikuisikää, jossa elämäkokemukset ja sosiaalisen yhteisön yhdenmukaistavat tai erilaistavat vaatimukset ja paineet edelleen joko terävöittävät tai hiovat mielemme särmiä. Joskus voi henkilön elämässä jokin erityisen merkittävä tapahtuma, avainkokemus muuttuu ajattelumme ja elämämme suuntaa.

Voinemme myös olettaa, että 1800-luvun yläluokkaan syntyneen hen-

kilön elämää ohjasi oman sosiaalisen ryhmän käyttäytymissäännöstö, sen rajoitukset, velvoitteet ja roolit, huomattavasti enemmän kuin käsityöläis- tai talonpoikasperheen lasta.

Gustaf Mannerheim ei ollut tässä mikään poikkeus. Venäjän keisariillisen armeijan everstinä ja Pietarin hovielämänsä tottuneena aatelismiehenä, oma sääty ja sen luomat toimintamallit määrittivät hänen käytöstään ja yhteiskunnallista suhtautumistaan, joka oli ennustettavaa ja tavanomaista hänen vertaistensa piirissä. Aasian matkan päiväkirjojen ja myöhempien muistelmien julkaistut versiot laadittiin usean asiantuntijan avustuksella. Tällöin Mannerheim myytti, joka alkoi Vapaussodan Valkoisesta Kenraalista ja kehittyi Suomen (kansan) Marsalkaksi, vaikutti toimitustyöhön ja lopputulokseen. Kaikkea ei tarvinnut kertoa. Kuvan piti olla kirkas, puhdas ja ylevä. Matkapäiväkirjoissa esimerkiksi tapaus Pelliö jää pois. Muistelmissa Mannerheimin avioliitosta tai perheestä on vain muutama sana.

Me, oman aikamme ihmiset, voimme pahoittaa mielemme tarpeettomasta kotkan ampumisesta tai alentuvasta suhtautumisesta omiin matkatovereihin tai matkalla tavattuun alkuperäisväestöön. Mutta eihän eversti Mannerheim osannut edes kuvitella muuta käyttäytymismallia. Vasta 1906 ensimmäisiä merkkejään antanut vallankumous muutti hirmuisella kädellä sääty-yhteiskunnan kasvattien maailmankuvaa ja luonnonsuojelu on vasta muutaman viime vuosikymmenen laajemmin kehittynyt yleiseen tietoisuuteen.

Kiina – yleiskatsaus

Meidän aikamme länsimaisilla ihmisillä on käytettävissään rajaton määrä informaatiota kaikista mahdollisista aiheista. Toisin oli 1900-luvun alussa. Tästä syystä on perusteltua katsoa mitä tietoa ensimmäisen suomalaisen tietosanakirjan sivuille on Kiinasta kirjattu (Tietosanakirja 4.osa, Helsinki 1912:” Kiina”). Laajahkosta artikkelista on tähän valittu parhaiten soveltuvat osat. Ne sisältävät paljon sellaista tietoa, jota nykyisistä lähteistä ei löydy ja ennen kaikkea vanhoissa artikkeleissa on aikakauden arvoista ja asenteista kertovaa tekstiä. Kirjan liiteosassa on lyhennelmän laajempi versio, jossa alkuperäinen kirjoitusasu on säilytetty sellaisenaan.

Tietosanakirjan vuoden 1912 osan mukaan Kiina on valtio Itä-Aasiassa, ”maanosan, kenties maapallon väkirikkain, pinta-alaltaan Aasian itsenäisistä valtioista suurin ja iältään maapallon vanhin”. ”Nimi K. (saks. ja engl. China, ransk. Chine, ruots. Kina, hind. Maha-Tšina, jap. joskus Šina) on merkitykseltään hämärä, tullut käyttöön vasta uudella ajalla; aikaisemmin K. oli Euroopassa tunnettu nimellä Catai l. Kathay (siitä ven. Kitai); se johtuneen Kitah nimisestä kansasta, joka 900 – 1100 luvuilla Mantšuriasta käsin vallitsi Pohjois-K:aa. K:n nimi lat. Seres Serica johtuu sanasta ser (koreassa sir) = silkki, siis Silkkimaa. Virallista Kiinaa nimitetään matšujen valtaistuimelle nousun jälkeen nimellä Tatšingkvo (”Suuri, puhdas valtakunta”). Aikaisemmin nimenä oli Tšungkvo=”Keskustan valtakunta”; vanha nimi on myös Tienho=”Taivaan alla”.

Kiina ulottuu Amur-joesta pohjoisessa Hainanin saaren eteläkärkeen etelässä (53°30’ – 18° pohj.lev.), Pamirista lännessä Isoon valtameren ja Ussuri-jokeen idässä (73°40’ – 135° it.pit.), käsittäen 11,138,880 km²; asukasmäärä: K:n hallituksen tulliviraston arvion mukaan 433 – 330 milj., ulkomaalaisten laskujen mukaan 270 – 330 milj. – Kiinan osat ovat: varsinainen Kiinan eli ”18 maakuntaa” (Sipasang); Mantšuria (on hallinnollisesti K:n osa), Mongolia, Tiibet; Itä-Turkestan (Itä-Turkestanista on suurin osa liitetty hallinnollisesti K:aan Sintšiang (Xinjiang) nimisenä maakunta). – Pinnanmuodostuksen, ilmaston ja kansallisuuden puolesta varsinaisen Kiinan pohjoiset ja eteläiset osat eroavat huomattavasti toisistaan.

Tietosanakirja 1912:n kuvaus Kiinan kansoista ja heidän elämästään noudattelee 1900-luvun alun tyyliä, joka ei henkilökohtaisuudessaan enää olisi mahdollinen.

Kiinan asutus. Maan pääväestö, kiinalaiset ovat ruumiillisilta ja henkisiltä ominaisuuksiltaan sangen omaperäistä ja muista helposti erotettavaa mongolilaista kansaa. He eivät ole Kiinan alkuasukkaita, vaan ovat n. 4000 v. sitten saapuneet nykyisen asuma-alueensa luoteis- ja pohjoisosiin lännestä käsin, kenties alkuaan Pamirin-lähettyviltä. Hvanghon lössi -tasangoilla he vähitellen kehittyivät mahtavaksi omintakeiseksi sivistyskansaksi, joka vastustamattomasti levittäytyi etelään sulkien vaikutuspiiriinsä ajoittain kaikki naapurimaat. – Kiinalainen on ulkomuodoltaan tyyppilinen mongoli; pituus on keskikokoa n. 1,52 m, etelässä pienempi, ihonväri pohjoisessa ja ylemmillä säätyluokilla vaalean keltainen, etelässä ruskeahko. Kasvot pyöreät, poskipäät esiin pistävät, nenä leveä, litteä. Silmät tummat, pienet, ylemmässä silmäluomessa omituinen vinossa oleva, sisemmän silmäkulman yli laskeutuva poimu, jonka vaikutuksesta silmä näyttää olevan vinossa (mongoli-silmä); kulmakarvat selvät. Tukka on karkea, kiiltävän-musta, parrankasvu huono.

Ravinto saadaan enimmäkseen kasvikunnasta; kalaa käytetään myös yleisesti. – Elämän vaatimukset ovat yleensä hyvin pienet; työmiehen ruoka maksaa päivässä n. 20 p:ää. Kuuluisia ovat kuitenkin rikkaitten monista kymmenistä eriskummallisista ruokalajeista valmistetut juhla-ateriat. Päihdyttävien juomien käyttö on vähäinen; henkisesti ja ruumiillisesti tuhoisa oopiumin poltto oli aikaisemmin levinnyt yli koko maan, kaikkiin kansankerroksiin, mutta hallituksen 1907 toimeenpanema oopiumiviljelyksen kieltö osoittaa jo hyviä tuloksia. – Kiinalainen on käytännöllisen järjen ihminen; mielikuvitus, abstraktinen miettimisen kyky sekä tunne-elämä vähemmän kehittynyt. Harkitseva älykkyys, sitkeys, kärsivällisyys, toimelellisyys, tavaton säästäväisyys, kätevyys, kyky sopeutua mitä erilaisimpiin olosuhteisiin ja ilmastoihin ovat ominaisuuksia, jotka tekevät kiinalaiset työmiehinä ja kauppiaina hyvin eteviksi ja vaarallisiksi kilpailijoiksi. Huonoja ominaisuuksia ovat ahneus, kavaluus, aistillisuus, matelevaisuus ylempiä, röyhkeys alempia kohtaan.

Kiinalaiset kohosivat jo varhain korkealle sekä henkisessä että aineellisessa sivistyksessä naapurikansojen ollessa enemmän tai vähemmän alhaisella ke-

hityasteella. Keisari Tšingnungin kerrotaan keksineen auran n. 2700 v. eKr., sata v. myöhemmin eläneen keisarinna Silingsin silkin viljelyksen, kirjoitusmerkit lieene otettu käyttöön n. 3500 v. e.Kr., kompassi 1100 v.e.Kr., ruuti, kirjapainotaito, posliini, paperiraha tunnettiin Kiinassa aikoja ennen kuin Euroopassa. Kiinalaiset tottuivat sen tähden kunnioituksella katselemaan kaikkea mitä esi-isät olivat aikaansaaneet ja halveksimaan kaikkea uutta ja muukalaista. He sulkeutuivat vierailta vaikutteilta ja heidän sivistyksensä jähmettyi. Heistä tuli, räikeässä ristiriidassa luonteensa käytännöllisyyden kanssa, perinteistään ankarasti kiinnipitävä vanhoillinen kansa, jolle uutuukseen maahan tunkeutuneet eurooppalaiset ovat verivihollisia ”punaisia perkeleitä”. Siitä syystä kansa on asettunut kiivaasti vastustamaan taloudellisia ja valtiollisia uudistuksia ja parannuksia. – Kiinalaisen elämän keskipiste ja tarkoituserä on perhe. Kuta suurempi jälkeläisten joukko on, sitä paremmin tulee vainajana kunnioitetuksi ja palvelluksi. Avioliitto solmitaan käytännöllisiä näkökohtia silmällä pitäen; se päätetään usein asianosaisten vielä ollessa lapsina. Yksiavioisuus on tavallinen, monivaimoisuus luvallinen.

Yhteiskunta perustuu perheeseen; kunnallisesti itsehallinnollisten kylien ja kaupunkikorttelien kunnallisneuvoston muodostavat perheiden isät, jotka valitsevat kunnan asioita maksutta hoitavan puheenjohtajan ja kunnalliset virkamiehet. – Orjuus lievässä muodossa oli tunnettu Kiinassa; se lakkautettiin 1909. – Kastijakoa ei koskaan ollut, siirtyminen yhteiskuntaluokasta toiseen on helppo. Arvokkain sääty on oppineitten. Heistä otetaan valtion virkamiehet, mandariinit (portugalia-muunnos sanskriittisanasta mantrin= neuvonantaja). Korkeimmat heistä muodostavat vaikutusvaltaisen virkamiesaatelin; sukuaatelia ei ole eikä edes keisarillisilla prinsseillä ollut mitään vaikutusvaltaa ilman virkaa. Arvoluokkia on 9, ulkonaisina tuntomerkkeinä erilaiset koruompeleet ja lasi- tai jalokivinupit päähineissä. Virkamiehet määrätään lyhyeksi aikaa kerrallaan. Palkka alhainen. Lahjusten ottaminen, kiskominen, kaikkalainen petollisuus virantoimituksessa yleinen. Virkojen myyntiä harjoitetaan suuressa määrässä; kuvernöörin virka maksaa 800 – 900 000 mk. (nykyrahassa 3,2 – 3,6 milj. euroa), hänen virallinen palkkansa kolmivuotisena toimintakautena on 22 000 mk. v:ssa (n. 88 000 euroa). – Suuri valta on mandariineilla tuomareina. – Toinen sääty on talonpoikain, kolmas käsityöläisten, neljäs, alhaisin kauppiasten.

Oppi nauttii ehdotonta kunnioitusta. Se on kuitenkin kokonaan toisenlaista kuin meillä, etupäässä esi-isiltä perittyjen kirjatietojen konemaista ulkoa oppimista. Opintojen lopputuloksena suoritettiin viime aikoihin saakka vaikeat, virallisen tarkastuksen alaiset tutkinnot, joiden suorittajat saivat vastaavat oppiarvot ja oikeuden päästä valtion virkoihin. Oli 4 tutkintoa, joista kolme korkeinta suoritettiin Pekingissä, kaikkein korkein keisarillisessa palatsissa. V. 1905 lakkautettiin tämä tutkintojärjestys. Sen jälkeen on eurooppalaismallisia oppilaitoksia ja kouluja perustettu yhä enemmän: Pekingissä on keisarillinen yliopisto, missä annetaan opetusta neljässä Euroopan pääkielessä ja japanin kielessä, lainopissa, matematiikassa, kemiassa, ym. luonnontieteissä, opettajina ulkomaalaisia ja kotimaisia; toinen yliopisto on Tientsinissä. Sitä paitsi on Tsingtauhun (Kiautšoussa) ja Hongkongiin kiinalaisia varten perustettu K:n valtion avustamat yliopistot. Lääketieteellinen opisto Pekingissä toimii vuodesta 1906. Maakuntien pääkaupungeissa ja muissa tärkeimmissä keskustoissa on uudenaikaisia ylempiä ja alempia oppikouluja, lääkeopillisia, teollisuus-, maanviljelys-, sotilas-, poliisi-, ym. ammattikouluja. Ulkomailla opiskelee yhä lisääntyvä joukko kiinalaisia ylioppilaita, eniten Japanissa (1905 n. 10 000), huomattavia eurooppalaisia teoksia käännetään innokkaasti, sanomalehtien ja aikakauskirjojen luku nousee yli 200:n, monet eurooppalaismallisia.

Ajanlasku. Kuukausia 12, niissä päiviä 29 tai 30, minkäänlaista lyhyemmin väliajoin toistuvia lepopäiviä ei ole, työtä tehdään herkeämättä päivästä toiseen; vuoden vaihteessa, helmikuussa, levätään sen sijaan työstä 14 päivää yhtä perää.

Kansanhuveja vietetään sekä silloin että muinakin julkisina huvi- ja juhlapäivinä. Paljon pidetään ilotulituksista ja leijain lennättämisestä. Myös käydään paljon teattereissa, joissa näyttelijöinä esiintyy yksinomaan miehiä (heidän ammattiaan ei pidetä kunniallisena, eikä heillä ole kansalaisoikeuksia) Urheilua ja voimistelua ei harjoiteta.

Taloudellinen elämä. Asukkaitten pienet elämänvaatimukset, heidän vanhoillisuutensa ym. seikat tekevät mahdolltomaksi samanlaisen nopean kehityksen kuin Japanissa. – Pääelinkeino on maanviljelys. Sen suojelija oli keisari, joka vuosittain on kyntänyt ja kylvänyt kappaleen maata uh-

Kansainvälisen politiikan painopiste siirtyy Aasian, jossa ”unohdetun” Keski-Aasian merkitys kasvaa nopeasti. Tietokirjailija, entinen suuryritysjohtaja ja diplomaatti Rolf Leppänen avaa lukijalle Keski-Aasian historiaa Mannerheimin ainutlaatuisten matkapäiväkirjojen taustaa vasten ja osoittaa ajankohtaisen uiguurikysymyksen historiallisen kehityksen pääpiirteet.

BoD

9 789528 015482